

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 136/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] – [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Klaudiou Szekeresovou, Široká 569, Tešedíkovo, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy slovenskej republiky, čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 19 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach v spojení s čl. 19 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu č. RP/020/2013 z 26. februára 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sž/9/2013 z 21. mája 2014 a takto

r o z h o d o l:

Sťažnosť [REDAKČIA] – [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2014 doručená sťažnosť [REDAKČIA] – [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 19 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“), práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 14 dohovoru v spojení s čl. 10 ods. 1 dohovoru a čl. 26 medzinárodného paktu v spojení s čl. 19 ods. 2 medzinárodného paktu a práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „rada“) č. RP/020/2013 z 26. februára 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sž/9/2013 z 21. mája 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je prevádzkovateľom programovej služby Štúrovská televízia, na ktorej bol 6. júla 2012 viackrát odvysielaný príspevok o tragickej dopravnej nehode, ktorý obsahoval aj rozhovor dvoch mužov v maďarskom jazyku bez slovenských titulkov alebo následného odvysielania v slovenskom jazyku. Z uvedeného dôvodu pre nedodržanie podmienok používania štátneho jazyka podľa § 16 ods. 3 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona

č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní a retransmisii) v spojení s § 5 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom jazyku“) mu rada svojím rozhodnutím č. RP/020/2013 uložila pokutu vo výške 165 eur. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ opravný prostriedok, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sž/9/2013 tak, že potvrdil rozhodnutie správneho orgánu a sťažovateľa zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 500 eur.

Napadnuté rozhodnutia podľa sťažovateľa zasahujú do slobody prejavu, porušujú jeho právo na rovnaké zaobchádzanie, resp. zákaz diskriminácie a tiež jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Porušenie slobody prejavu vyplynulo podľa sťažovateľa z ustanovení zákona, ktoré nie sú primerané k verejnoprospešnému cieľu informovania väčšinového slovenského obyvateľstva. Zároveň uvedené ustanovenia znemožňujú sťažovateľovi vysielat' v menšinovom jazyku bez slovenských titulkov alebo prekladu. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza dôvody, prečo považuje postup zákonodarcu za neprimeraný sledovanému cieľu.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že napadnuté rozhodnutia porušujú zákaz diskriminácie z dôvodu, že zákonné ustanovenia, o ktoré sa opierajú, zakladajú nerovnaké zaobchádzanie z dôvodu jazyka a národnosti.

Napokon sťažovateľ namieta porušenie práva na spravodlivý proces. Svoje tvrdenie odôvodňuje takto:

«V zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Jedným zo základov právneho štátu je právo na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré zaručujú čl. 46 až 50 Ústavy. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podmienky a podrobnosti podľa ods. 4 cit. článku ustanoví zákon, ktorým je v občianskoprávných

veciach predovšetkým OSP. Práve v tomto procesnom predpise sú stanovené aj náležitosti rozsudku, pričom náležitosti odôvodnenia sú upravené v § 157 OSP. V zmysle § 157 ods. 2 in fine súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Dodržaním tejto povinnosti môžu súdy značnou mierou prispieť k subjektívnemu pocitu účastníkov o rešpektovaní ich práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré zakotvuje aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Nutnosť odôvodniť súdne rozhodnutia je daná tiež vo verejnom záujme, lebo je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný, a že rozhodovanie súdov je kontrolovateľné, nakoľko len riadne odôvodnené rozhodnutie môže byť predpokladom na účinné využitie opravných prostriedkov.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná... súdom..., ktorý rozhodne o jeho občianskych právach... Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých svojich rozhodnutiach skonštatoval, že cit. ust. zaväzuje súdy náležite odôvodniť svoje rozhodnutia a vyjadriť sa k argumentom sťažovateľa (viď napríklad *Vrabec a iní v. Slovensko*, č. 31312/08 z 26. marca 2013), pričom rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 Dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, pokiaľ však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (viď napr. *Ruiz Torija v. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Van de Hurk v. Holandsko* z 19. apríla 1994, *Georgiadis v. Grécko* z 29. mája 1997; *Higgins v. Francúzsko* z 19. februára 1998 a iné).

V konštantnej judikatúre Ústavného súdu SR sa taktiež uznáva, že súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. K naplneniu práva na spravodlivý proces je potrebné, aby všeobecné súdy po vykonaní a vyhodnotení dôkazov zistili skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodli tak, aby ich skutkové a právne závery neboli svojvoľné, neudržateľné alebo

neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, čím by sa poprel zmysel a podstata práva na spravodlivý proces (I. ÚS 226/03-29, I. ÚS 139/02, I. ÚS 114/08, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 44/03, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 252/04, III. ÚS 191/05-64, III. ÚS 300/07-30, a iné).

Vzhľadom na tieto argumenty sa sťažovateľ domnieva, že napadnuté rozhodnutie NS SR porušuje aj jeho právo na spravodlivý súdny proces. Sťažovateľ počas konania pred NS SR argumentoval okrem iného aj tým, že rozhodnutie RVR porušuje jeho práva chránené článkom 26 Ústavy, článkami 10 a 14 Dohovoru a článkami 19, 26 a 27 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Tieto argumenty boli právnym zástupcom sťažovateľa prezentované ústne a zároveň doložené do súdneho spisu aj písomne na ústnom prejednaní veci dňa 21. mája 2014 (viď podanie sťažovateľa s názvom „Doplnenie opravného prostriedku“ datované 14.05.2014). NS SR sa však k týmto jeho argumentom vo svojom rozsudku vôbec nevyjadril. Z rozsudku nie je možné preto zistiť, v čom súd nesúhlasil so sťažovateľovými tvrdeniami, a o akú právnu argumentáciu sa názor súdu opiera. Máme preto za to, že svojím postupom NS SR porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal takýto nález:

„1. Sloboda prejavu sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 19 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu č. RP/020/2013 z 26. februára 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2SŽ/9/2013 z 21. mája 2014 porušené bolo.

2. Právo sťažovateľa na rovnaké zaobchádzanie z dôvodu jazyka a národnosti podľa čl. 12 ods. 2 v spojení s čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 14 v spojení s článkom 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach a článku 26 v spojení s článkom 19 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozhodnutím Rady pre

vysielanie a retransmisiu č. RP/020/2013 z 26. februára 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2SŽ/9/2013 z 21. mája 2014 porušené bolo.

3. Právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2SŽ/9/2013 z 21. mája 2014 porušené bolo.

4. Rozhodnutie Rady pre vysielanie a retransmisiu č. RP/020/2013 z 26. februára 2013 v časti výroku I, a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2SŽ/9/2013 z 21. mája 2014 sa zrušujú.

5. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 7.000,- € (slovom: sedemtisíc eur), ktoré je Najvyšší súd SR povinný mu zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Najvyšší súd SR je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 284,08 € (slovom: dvestoosemdesiatštyri eur osem centov) na účet jeho právnej zástupkyne, Mgr. Klaudie Szekeresovej, advokátky so sídlom v Tešedíkove, Široká 569, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým rozhodnutím rady a rozsudkom najvyššieho súdu boli porušené jeho základné práva označené v petite jeho sťažnosti, zaručené ústavou, dohovorom a medzinárodným paktom.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoleniu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa čl. 19 ods. 2 medzinárodného paktu každý má právo na slobodu prejavu; toto právo zahŕňa slobodu vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie a myšlienky každého druhu, bez ohľadu na hranice, či už ústne, písomne alebo tlačou, prostredníctvom umenia alebo akýmikoľvek inými prostriedkami podľa vlastnej voľby.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa čl. 26 medzinárodného paktu všetci sú si pred zákonom rovní a majú právo na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie. Zákon zakáže akúkoľvek diskrimináciu a zaručí všetkým osobám rovnakú a účinnú ochranu proti diskriminácii z akýchkoľvek dôvodov, napr. podľa rasy, farby, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného presvedčenia, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku a rodu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods.1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa rozhodnutím rady č. RP/020/2013 z 26. februára 2013, ústavný súd uvádza, že jeho preskúmaniu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

V prípade sťažovateľom napadnutého rozhodnutia rady bol súdom, ktorý preskúmaval jej rozhodnutie, najvyšší súd na základe opravného prostriedku sťažovateľa v zmysle § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Sťažovateľ teda využil na ochranu ním označených práv zákonom poskytnutý opravný prostriedok.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti rozhodnutiu rady odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na slobodu prejavu, ktorej súčasťou je aj sloboda vysielania a porušenie zákazu diskriminácie, sa zakladá na jeho analýze zákonného ustanovenia, na základe ktorého mu bola uložená sankcia.

Napadnuté rozhodnutia sa opierajú o § 16 ods. 3 písm. e) zákona o vysielaní a retransmisii a § 5 ods. 1 zákona o štátnom jazyku.

Podľa § 16 ods. 3 písm. e) zákona o vysielaní a retransmisii je vysielateľ povinný zabezpečiť pri vysielaní programov a ostatných zložiek programovej služby používanie štátneho jazyka, jazykov národnostných menšín a cudzích jazykov v súlade s osobitnými predpismi.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o štátnom jazyku v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2013 sa vysielanie rozhlasovej programovej služby a vysielanie televíznej programovej služby na území Slovenskej republiky uskutočňuje v štátnom jazyku okrem vysielania inojazyčných televíznych relácií s titulkami v štátnom jazyku alebo s ich bezprostredne nasledujúcim vysielaním v štátnom jazyku.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti sám konštatuje, že *„keďže v predmetnom príspevku odvysielaného sťažovateľom odznel rozhovor v maďarskom jazyku bez slovenských titulkov alebo následného vysielania v štátnom jazyku, sťažovateľ porušil svoju zákonom ustanovenú povinnosť. Zásah do jeho slobody prejavu rozhodnutiami RVR a NS SR mal teda právny základ, bol v súlade so zákonom.“*. Ďalej uvádza, že cieľom napadnutých rozhodnutí bolo naplnenie zákonných ustanovení, od ktorých sa nemohli odchyliť. Preto sťažovateľ pristupuje k analýze cieľa zákonného ustanovenia, na základe ktorého sa stanovila sankcia za jeho konanie. Uvedenými ustanoveniami zákona o štátnom jazyku podľa neho zákonodarca zrejme sleduje ochranu práv tretích osôb (väčšinového slovenského

obyvateľstva) a zabezpečuje verejnoprospešný cieľ informovania miestneho slovenského obyvateľstva o všetkom, o čom je informované menšinové obyvateľstvo. Vo svojej sťažnosti uvádza v bodoch a) až h) dôvody, pre ktoré považuje spôsob, ktorý si zákonodarca zvolil za neprimeraný k sledovanému cieľu. Zákonné ustanovenia (a ich aplikácia v napadnutých rozhodnutiach) preto podľa neho porušujú jeho právo na slobodu prejavu a porušujú aj zákaz diskriminácie, keďže obmedzujú vysielanie v maďarskom jazyku a znevýhodňujú vysielateľov v menšinových jazykoch, teda diskriminujú sťažovateľa z dôvodu jazyka.

Z obsahu sťažovateľovej sťažnosti vyplýva, že úlohou ústavného súdu malo byť posudzovanie napadnutých rozhodnutí v spojení s aplikovanými ustanoveniami zákona o vysielaní a retransmisii a zákona o štátnom jazyku a vyslovenie rozhodnutia o tom, že orgány verejnej moci porušili jeho práva napriek tomu, že rozhodovali v súlade so zákonom.

Ústavný súd Slovenskej republiky nemá explicitne previazané konanie o ústavnej sťažnosti a konanie o súlade. To znamená, že podaním podľa č. 127 ods. 1 nemožno rozhodovať o protiústavnosti zákonov na návrh subjektov, ktoré tvrdia, že touto protiústavnosťou boli porušené ich základné práva, a to ani za okolností, keď došlo k vydaniu správneho alebo súdneho rozhodnutia voči nim na základe týchto ustanovení zákonov. Nepriamo by totiž išlo o návrh na zrušenie napadnutých právnych noriem, k podaniu ktorého však fyzické osoby nie sú legitimované. Nič na tom nemení skutočnosť, že sťažovateľ nežiada v petite sťažnosti zrušenie napadnutých ustanovení zákona, ale len deklarovanie porušenia svojich práv. Ústavný súd sa však pri posudzovaní ústavnej sťažnosti v zásade nemôže zaoberať vecou, ak podstata porušenia spočíva v normatívnom právnom akte.

Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru v obdobných veciach, v ktorých zdôrazňuje, že „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pre ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná

úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom.“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti vychádza pri výkone svojej jurisdikcie dôsledne z ústavného princípu vyjadreného v citovanom čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto môže uplatňovať štátnu moc iba v zákonomnom a ústavnom rámci. Ústavný súd sa preto nemohol zaoberať meritórnymi argumentmi sťažovateľa obsiahnutými v jeho sťažnosti.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti konštatoval, že sa ním sťažovateľ domáha rozhodnutia, ktoré je ústavný súd oprávnený vydať len v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy, a preto ho v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. Ústavný súd sa napokon zaoberal námietkou sťažovateľa, že rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sž/9/2013 z 21. mája 2014 bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 medzinárodného paktu. Najvyšší súd sa podľa neho nevysporiadal s jeho argumentáciou prezentovanou ústne na pojednávaní a neskôr doloženou do súdneho spisu aj písomne o tom, že rozhodnutie rady porušuje aj jeho práva chránené ústavou, dohovorom a medzinárodným paktom.

Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí uviedol:

„Po preskúmaní spisového materiálu sa najvyšší súd stotožnil s názorom vysloveným v napadnutom rozhodnutí a vo vyjadrení odporcu, že ako príslušný správny orgán v dostatočnej miere zistil skutkový stav veci, na ktorý správne aplikoval relevantné ustanovenia zákona o vysielaní a retransmisii. Jeho rozhodnutie má všetky náležitosti ustanovené v § 47 Správneho poriadku, nevykazuje formálne ani logické nedostatky, je riadne odôvodnené a vychádza zo skutkového stavu zisteného v zmysle ustanovení Správneho poriadku.

Odporca ako orgán verejnej správy dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom zákonom o vysielaní a retransmisii. Jeho prvoradým zákonným poslaním a teda aj prvoradou povinnosťou je presadzovať záujmy verejnosti. Ak pri plnení tejto povinnosti dospeje v záveru, že konaním monitorovaného subjektu došlo alebo dochádza k porušovaniu zákona, je oprávnený podľa § 64 a nasl. zákona o vysielaní a retransmisii uložiť sankciu.

V predmetnom prípade je zrejmé, že navrhovateľ bol povinný pri vysielaní zabezpečiť používanie štátneho jazyka, jazykov národnostných menšín a cudzích jazykov v súlade s osobitnými predpismi a že k splneniu tejto povinnosti z jeho strany nedošlo, nakoľko nezabezpečil používanie štátneho jazyka a nejednalo sa o výnimku upravenú v § 5 zákona o štátnom jazyku. Nebolo úlohou správneho orgánu skúmať, prečo navrhovateľ svoju povinnosť nesplnil, nakoľko táto otázka je pre vznik zodpovednosti navrhovateľa nepodstatná.

Podľa § 67 ods. 2 písm. k/ zákona o vysielaní a retransmisii, Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 165,- € do 6 638,- € a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 99,- € do 1 659,- € ak nesplnil povinnosť podľa § 16 ods. 3 písm. e/.

V predmetnom prípade odporca uložil navrhovateľovi pokutu v sume 165,- € v súlade s § 64 ods. 1 písm. d/ a § 67 ods. 2 písm. k/ zákona o vysielaní a retransmisii ktorý umožňuje uložiť pokutu od 165,- € do 6 638,- €.

Pokiaľ navrhovateľ v opravnom prostriedku tvrdil, že titulovaním predmetného rozhovoru by došlo k porušeniu práva autora tohto diela na jeho nedotknuteľnosť, odvolací súd túto námietku vyhodnotil ako účelovú, nemajúcu oporu v právnej úprave.

Vzhľadom k tomu, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom ako aj v súlade s poslaním odporcu definovaným v § 4 zákona o vysielaní a retransmisii, bolo bez formálnych a logických nedostatkov, riadne odôvodnené a vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu, Najvyšší sud Slovenskej republiky rozhodol tak, že toto ako vecne správne podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov rozhodol sud podľa § 250k ods. 1 OSP, podľa ktorého náhradu trov možno priznať len tomu navrhovateľovi, ktorý mal vo vecí aspoň sčasti úspech.

O povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok za podaný opravný prostriedok vo výške 500,- € rozhodol sud podľa § 2 ods. 4 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, z dikcie ktorého vyplýva, že poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Výška poplatku bola určená podľa položky č. 10 písm. g/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. “

Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí posudzoval v zmysle § 244 ods. 1 a nasl. OSP zákonnosť rozhodnutia a postupu verejnej správy a konštatoval, že správny orgán rozhodol v súlade so zákonom (čo napokon nepopiera ani sťažovateľ), a preto v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o správnom súdnictve rozhodol tak, že rozhodnutie, ktoré logicky aplikovalo platné a účinné právne normy v súlade s ich účelom a významom, potvrdil.

Ústavný súd konštatuje, že namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ/9/2013 z 21. mája 2014 nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, preto ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv nie je ani dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by umožnili prijatie takéhoto záveru aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

K námietke nevysporiadania sa so skutočnosťami uvádzanými sťažovateľom v jeho sťažnosti ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku ústavný súd nie je opravným súdom skutkových omylov a právnych názorov všeobecného súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

Najvyšší súd interpretoval a aplikoval príslušné hmotnoprávne aj procesné právne normy spôsobom, ktorý zodpovedá ich účelu a zmyslu. Z uvedeného dôvodu odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2015

